# ЗВІТ

## про результати проведеної оцінки потреб щодо підвищення кваліфікації фахівців (проектувальників, експертів, замовників та виконавців), залучених до будівництва, в частині безбар'єрності (захід 4.1)

### 1. Вступ

Забезпечення безбар'єрності та інклюзивності об'єктів будівництва, упровадження принципів універсального дизайну, а також урахування потреб різних категорій користувачів під час проєктування, експертизи та виконання будівельних робіт потребують від учасників будівельного процесу наявності актуальних професійних компетентностей, зокрема у архітекторів, інженерів-проєктувальників, експертів, замовників і виконавців робіт. Зазначене зумовлено необхідністю забезпечення доступності та зручності користування об'єктами фізичного оточення для всіх осіб без винятку.

Розбудову безбар'єрного простору визначено пріоритетом державної політики України в межах Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року.

У березні 2025 року розпорядженням Кабінету Міністрів України затверджено План заходів на 2025–2026 роки, яким, зокрема, у межах завдання 4 (захід 1) передбачено проведення оцінки потреб щодо підвищення кваліфікації фахівців, залучених до будівництва, у частині безбар'єрності.

### 2. Мета оцінки потреб

Метою проведення оцінки потреб є визначення фактичної потреби у підвищенні кваліфікації фахівців, залучених до будівництва, у сфері забезпечення безбар'єрності (у тому числі з питань доступності та інклюзивності, універсального дизайну), з урахуванням обсягів виданих кваліфікаційних сертифікатів та актуального стану чинності таких сертифікатів.

### 3. Джерела інформації та підхід

Для проведення оцінки потреб Мінрозвитком опрацьовано звіти про діяльність саморегулівних організацій, яким делеговано відповідні повноваження у сфері проведення професійної атестації, матеріали щодо проведення професійної атестації за спеціальністю «архітектор», а також статистичні дані з Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва.

Оцінка здійснювалася шляхом узагальнення кількісних показників щодо:

• виданих кваліфікаційних сертифікатів у сфері професійної атестації за відповідний період;

• стану чинності кваліфікаційних сертифікатів станом на кінець 2025 року.

### 4. Результати опрацювання та встановлені показники

За результатами опрацювання наявних статистичних даних встановлено, що:

1. у період 2010–2025 років видано 50 243 кваліфікаційних сертифікати;
2. станом на кінець 2025 року чинними є 24 095 кваліфікаційних сертифікатів.

Зазначені показники свідчать про наявність значної кількості фахівців, які здійснюють професійну діяльність на підставі чинних кваліфікаційних сертифікатів, а відтак — про об’єктивну потребу у забезпеченні актуальності їхніх компетентностей з урахуванням розвитку нормативно-правового регулювання та стандартів у сфері безбар’єрності.

## 5. Аналітичний висновок щодо потреби у підвищенні кваліфікації в частині безбар’єрності

З урахуванням наявності 24 095 чинних кваліфікаційних сертифікатів станом на кінець 2025 року існує значна кількість фахівців, які продовжують здійснювати професійну діяльність у сфері будівництва та/або беруть участь у підготовці, оцінці й реалізації проєктних рішень. За таких умов забезпечення реалізації державної політики зі створення безбар’єрного простору потребує системної підтримки та актуалізації знань і навичок зазначених фахівців у частині застосування вимог доступності й інклюзивності, принципів універсального дизайну та методик дослідження шляху користувача об’єкта фізичного оточення.

Одночасно, з метою уточнення фактичного стану інтеграції зазначених складових у програми підвищення кваліфікації, Мінрозвитку листом від 12.01.2026 № 532/28/14-26 звернулося до всеукраїнських громадських організацій, яким делеговано повноваження у сфері професійної атестації та підвищення кваліфікації, а саме: Всеукраїнська громадська організація «Гільдія інженерів технічного нагляду за будівництвом об’єктів архітектури»; Всеукраїнська громадська організація «Асоціація експертів будівельної галузі»; Всеукраїнська громадська організація «Гільдія проектувальників у будівництві».

За результатами розгляду такі організації поінформували Мінрозвитку, що відповідні програми підвищення кваліфікації враховують пріоритетність державної політики зі створення безбар’єрного простору та вимоги щодо забезпечення доступності й інклюзивності, а також підлягають періодичному оновленню з урахуванням змін чинного законодавства, у тому числі з питань безбар’єрності.

Крім того, Мінрозвитку у межах компетенції та на виконання завдань державної політики у сфері формування безбар’єрного простору системно вживає організаційних заходів, спрямованих на забезпечення того, щоб програми підвищення кваліфікації за професією «архітектор» враховували пріоритетність державної політики зі створення безбар’єрного простору та вимоги щодо забезпечення доступності й інклюзивності, а також підлягали періодичному оновленню з урахуванням змін чинного законодавства, у тому числі з питань безбар’єрності.

З огляду на викладене, потреба у підвищенні кваліфікації фахівців у частині безбар’єрності є актуальною та має триваючий характер, з урахуванням курсу України на Європейську інтеграцію, національне законодавство та нормативна база системно наближаються до права Європейського Союзу і відповідних європейських підходів та стандартів, що об’єктивно потребує регулярної актуалізації програм підвищення кваліфікації та забезпечення належного рівня компетентностей фахівців для коректного застосування оновлених вимог доступності, інклюзивності та універсального дизайну на практиці.

## 6. Висновки

На підставі опрацювання звітів саморегулівних організацій, матеріалів щодо проведення професійної атестації за спеціальністю «архітектор», а також статистичних даних Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва встановлено, що у період 2010–2025 років видано 50 243 кваліфікаційних сертифікати.

Станом на кінець 2025 року чинними залишаються 24 095 кваліфікаційних сертифікатів, при цьому проведена оцінка потреб щодо підвищення кваліфікації фахівців (проєктувальників, експертів, замовників та виконавців), залучених до будівництва, у частині безбар’єрності засвідчила, що під час підвищення кваліфікації в межах відповідних навчальних програм забезпечено інтеграцію складових безбар’єрності та здійснюється їх періодичне оновлення з урахуванням змін чинного законодавства.